

KÖZVÉLEMÉNY

HÉTFŐI UJSÁG.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 korona, havonként 25 krajczár.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

ROSTKOWICZ ARTHUR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Horváth Mihály-utca 7. sz.

Hirdetések árszabály szerint.

Családoknak

nélkülözhetetlen a meleg nyáridőben a

Jégszekrény.

Kaphatók erős és tartós jégszekrények

Sebők Mihály
vaskereskedésében.

Szeged, Széchényi-tér.

Két választás tanúságai.

Csongrád megye romlott közéletéről.

Nem véletlenségből történt, hogy az ország legfelsőbb bírósága éppen Csongrád megye két kerületében semmisítette meg a múlt év őszén megtartott követválasztást, bár azelőtt is megestek már ilyes dolgok ebben a szerencsétlen vármegyében, melynek lakossága oly sok izgalmat állott ki már a múltban is, de azért még ma is kevés a remény arra, hogy a békés munkának, a közélet tisztaságának és a népjólét fejlődésének korszaka hamarosan elkövetkezzék.

Csongrádon Baross János, a tápéi kerületben Enyedi Lukács választását semmisítette meg a kuria tömörkedés választási visszaélés miatt, amelynek következtében Baross János volt csongrádi követ választói jogát egy évre, az Enyedi-párt elnökének, Eszes Mátyásnak választójogát pedig fél évre föl is függesztette. Szerencséje Novák József szegvári követnek, hogy az ő mandátumát nem támadták meg, mert rajta is elverték volna a port. De hát nem volt, aki a vizsgálat megejtéséhez szükséges 3000 koronát letette volna.

Nem véletlenség ám, hogy e három kerületben történt a legtöbb visszaélés. Az sem véletlenség, hogy a megsemmisített mandátumok volt tulajdonosai ugyanegy párthoz tartoznak, — a sokat gunyolt fazék-pártnak lévén hívei.

Csongrád megyében a választások sorsát az elvek ritkán döntötték el, hanem többnyire a lélek-vásár, etetés-ítás, a pénz. Ebben a szerencsétlen megyében ugyanis eddig tulajdonképpen pártok alig voltak, hanem volt és van Pallavicini-uradalom, azaz hatalom és van nép, amely elkeseredett küzdelmet viv ellene.

Az uradalom és a nép ezen elkeseredett küzdelme, talán mondanom is

főlöleges, az anyagiak körül forog leginkább. Az uradalom gazdag és hatalmas, a nép szegény és elnyomott. Az uradalom minden eszközzel küzd hatalmának megtartásáért, a nép pedig az elnyomói ellen — a boldogulásáért.

Hol az egyik, hol a másik kerül felül a megyében és ettől függ a megyei választókerületek sorsa is. Volt idő rá, hogy a megyében csak egyetlen ur volt és az nem Pallavicini örgróf volt, hanem Sima Ferenc. Hogy el kellett mégis buknia, annak oka saját maga volt. Az ő uralma éppen úgy bővelkedett az erkölestelenségekben, mint akár a mai. Az eszközökben ő sem volt válogató és annak idején az ellenzéki jelöltek éppen úgy vásárolták a megyei kerületeket, mint a fazék-pártiak most. Igaz, hogy van ebben némi különbség. Azelőtt csak egyetlen embert kellett megvesztegetni, ma azonban a szavazó polgárok százait.

Jelenleg a megyében az ugynevezett „tarisznások“ vannak túlsúlyban, bár ez a többség harminc före se tehető. Az ellenzék ereje azonban abban a rettenetes küzdelemben, melyet a saját táborának megtisztításáért folytatott, megőrlődött nagyon, de ma már kezd öntudatra ébredni és régi ereje is apránként visszatér. A megyei ellenzék most már a „tarisznások“ fellegrát, a tápéi kerületet a diadal biztos reményével ostromolja.

Ez a kerület legutóbb tíz éven át a Pallavicini-uradalom sasfészke volt. Bevehetetlennek hitték, de már az őszi választáson is hajszálon mult, hogy a dr. Kelemen Béla kurucái be nem vették. Ez a bukás nagy hasznára vált a népnek, mert belátta, hogy az ellenfél étellel és itallal, pénzzel jól föl van fegyverkezve és zsoldosai mindenre kész, elszánt fickók, akik nem rettennek vissza semmitől.

Ezzel szemben szervezkedett tehát a kerület népe és lelkesedéssel várja a győzelmes csatát, amelynek következménye az igazság diadala lesz.

Más ez a küzdelem, mint hajdanán. A nép jelöltje ma olyan ember, aki előtt még az ellensége is tisztelettel emel kalapot, akiről rosztat senki sem tud mondani és akit fönt-lent egyaránt tisztel, becsül és szeret mindenki.

Hivatott vezére ő Csongrád megye ellenzékének, mert eddigi munkásságával is bebizonyította, hogy nemcsak tehetsége, de szilárd akaratereje is van a nép igazáért és jobbléteért folytatott küzdelemre.

Pártjával szemben áll a „tarisznások“ hada. Jól ösmeri őket az egész megye. Ezek a régi elnyomói, zsarno-

kai és kizsákmányolói. Ezeket nem a lelkesedés, hanem az érdek tömörítette. Az ő érdekük az, hogy a nép szegény, nyomorult és elaljasodott legyen, mert akkor könnyebben el lehet nyomni, vagy megvásárolni.

Csak a szegény telepesek és zsoldosok szánandó helyzetére mutatok rá. A gazdag uradalomban alig tudják megszerezni a száraz kenyérre valót és e mellett még meggyőződésüket sem merik szabadon nyilvánítani, mert félténiök kell még a száraz kenyérre valót is.

Ez így nem tarthat már sokáig. El kell jönni az időnek, amidőn e lidérenyomás alul felszabadul a megye szorgalmas, becsületes és élni való népe. A tarisznások uralmának végét kell szakítani, a megye romlott közéletét meg kell tisztítani, nehogy ez a beestelen uralom évtizedekre megnyomorítsa a megye derék köznépét.

Rostkowicz Arthur.

Városi közdolgozokról.

Irta: Pillich Kálmán.

A májusi közgyűlés csekély érdeklődés mellett még ma is bajlódik a szervezeti szabályzat átdolgozásával és valószínűleg a júniusi közgyűlés is össze fog esni a májusival, s talán az is megtörténik, hogy a szüneti hónapokban is közgyűlésezünk.

Mi ennek az oka?

Avagy haszonnal fog-e ez járn?

Nem szajasztjuk-e el az időt városunk életkérdését képező nagy dolgok megalkotásától.

Mi a helyzet mai jellege? A hivatalos részről mérv és ok nélküli kicsinyeskedés, a régi avult intézményekhez való görcsös ragaszkodás, másrésztől tulhajtott politikai pártérdekek részére előnyök kizsákmányolása, azután a két küzdő fél között szerepel bizonyos számú cirkuszi nézőközönség, mely közönség röstellkedik gondolkozni, bírálati jogával pedig nem él s azt hiszi, hogy a város tanácsa juttatta törvényhatósági mandátumhoz, így aztán bárminő javaslatot terjeszt be a város tanácsa, részint ezen indokból, részint konzervatív érzelmeinél fogva vakon szavaz a tanácsi javaslatra.

Ha a város tanácsa ebből csak maga következtetné azt, hogy ime jó uton haladok, működésem ellen felhozott minden felszólalás helytelen, mert hiszen a közgyűlés többsége nekem, a tanácsnak ad igazat, — ez még nem volna nagy baj.

De nagy bajnak tartom azt, hogy hatósági életünket és önkormányzatunkat ellenőrző hatalom is így van meggyőződve.

De bíráljuk tárgyiasan a helyzetet.

Vajjon közdolgoink és ügyeink elbírálására a legutóbbi időben a közgyűléseken

megjelenni szokott bizottsági tagok számát, vagy egyéniségüket tekintve, szabad-e a 284 tagból álló egész köztörvényhatósági bizottság többségének véleményéül elfogadnia rendszeren csak 60—70 szavazóból álló jelenlegi közgyűlési határozatokat, akkor midőn maga a város tanácsa és hivatalnoki kara külön ahhoz 21 szavazattal, azután szokásosan berendelt szavazóiból még 25—30 szavazat ki szokott kerülni.

Ilyen szavazat-többséggel hozott határozatokat nem szabad a közvélemény helyesítő ítéletének nyilvánítani, mert:

viszonyítva a határozatok hozatalánál nyilvánuló szavazatok számát, az egész testület szavazat-számához, a határozatok legtöbbje oly törpe kisebbség által hozatik, hogy az egész létszám negyedét sem képezi.

Mi lehet ennek oka? Talán egyesek közönyössége; — talán a bizottsági tagoknak más téren elfoglaltsága; avagy nagyfokú elkedvetlenedés, hogy az évtizedek óta megszokott felület és a kiadásokat könnyen eszközöl rendszeren változtatni már ugy sem lehet.

Nem szorul bizonyításra, hogy a törvényhatósági bizottság, melynek van 142 érték-képviselője és 142 választott tagja, amihez még 21 tisztviselői szavazat is járul, tehát 305 tagu testületből a határozatok kilencz tized részének meghozatalánál a jelentkező 60—70 szavazat az egész testület többségének véleményét nem tükrözheti vissza; ezért sem a hatóságnak, sem a közigazgatást ellenőrző hatalomnak nem szabad magát elbizni és azt vindikálni, hogy eljárásának és rendszerének helyes voltát a törvényhatósági határozatok megerősíték; s így mindaz helytelen indítvány, amit egyesek tesznek, s amit a közgyűlés többsége el nem fogad.

Véleményem helyes voltául felemlitem, hogy a földhasznóbérek mikénti fizetésére tett indítvány tárgyalása két napot vett igénybe a nem helyes tanácsi előterjesztés folytán és hozott oly határozat, ami közigazgatásunk gyarlóságát dokumentálja minden pénzügyi ember előtt, akik tudják a munkaidőt megbecsülni.

Avagy a szervezeti szabályzat tárgyalásánál a közgyűlés idejét 4—7 óráig kívánta a szervező bizottság megállapítani. A város tanácsa a legerősebb alkotmányi jogot sértő javaslatot tett, amidőn a Közgyűlés kezdetét 4 órára tűzte ki, befejezése elnöki önkényre hagyatott.

Az akkori közgyűlési tagok többsége egész vehemenciával támadták meg az egyfolytában 3 órás tanácskozást.

Vajjon a mostani többség szavazatával alkotott szervezeti szabályzat jogosult lesz-e, ha a 141,069/1901. számú belügyminiszteri rendelet folytán az új szervezeti szabály 4. szakasza szerint Ujszeged és a nagykoruton belüli városrészi kerületekből 58 választott bizottsági tag, a nagykoruton kívüli városrészekből 70 bizottsági tag, alsó és felsőtanyai kerületekből 72 választott bizottsági tagból fog állani, tehát előreláthatólag 142 választott olyan tagja lesz a közgyűlésnek, kik iparral, földmiveléssel foglalkoznak és nagyobb részben a város külterületén laknak, tehát ez a 142 bizottsági tag járjon be a közgyűlésbe két órás tárgyalásokra a nagykoruton belüli 58 képviselő kedvéért, mert ezeknek a három órás komoly tanácskozás sok idő, ellenben a város külterületén lakó nagyobb számú bizottsági tagok inkább tegyenek 4—5 órás

utat ki és be többször, csak azért, hogy egy órával megrövidítették a tanácskozási idő.

Az én meggyőződésem tehát most is csak az marad, hogy a szervezeti szabályzat ezen részére hozott közgyűlési határozat a képviselők többsége véleményének meg nem felel.

Ezekben ki akartam mutatni, hogy a közgyűlési határozatok a törvényhatóság összetagjainak véleményét nem dokumentálják. A város tanácsa maga sokban hozzájárul ahhoz, hogy a közgyűlések kezdenek mindennaposná válni.

Sok véleményt hallottam már, mely azt hangoztatja, hogy ezt leginkább szereti maga a hatóság, mert munkátlanságát ezzel palástolhatja.

Természetem mindenről és mindenkiről jót feltételezni, így én ezen feltevést nem fogadom el.

De félek attól, hogy a huzamos közgyűlési turnusok tanácsi előadóinkat nagyon lekötik és nem készülhetnek el azon sok és nagy elodázhatlan városi ügyeink megoldására, mikre azonban már haladékot a közvélemény nem fog adni.

Mennyire sok és indokolt vélemény lett nyilvánítva csak a választási idő alatt is, a vízvezeték, kisvasut, közvágóhid, közutaink kiépítése stb. stb. megoldási kérdése körül. A város tanácsának tehát késedelmeskedni nem szabad.

Egyes fontosabb kérdések mikénti megoldására nézve pedig hatóságunk szerintem a legrosszabb uton jár, ezt pedig azon jelenségből konstátálom, amit a helyi lapok a tanácsülésekből közölnek.

Egy nagyon másodrangu kérdésben a tanácsos urak vitáját olvastam Ujszeged jövőjére nézve.

Megbotránkoztam, de szomorúság is töltött el, midőn oly véleményt hangoztattak a nyilvános tanácsülésen, hogy Ujszeged talaj kigőzölgései, szunyogai, muslincái és egyéb egyptomi csapásai képtelenné teszik ezen terület városi fejlődését s ott semmiféle közintézményt létesíteni nem lehet és nem szabad.

Csodálkozom, hogy a város egész tanácsa az ifjabb generációhoz tartozik, s mégis a régmúlt időkből került ősi állapot létezését gondolják fennállani a jelenben is, midőn már egész Ujszeged területén beleértve a városnak ottani egész 3000 holdas birtokát is, nincs már egyetlen vizállásos gödör, nincs egy árok, nincs csatorna, mely büzös kigőzölgésével rontaná levegőjét, míg a Tisza jobb partján elterülő városrész mindezekkel telítve van, szóval a ragályos betegség minden neme a város régi területén fejlődik ki minden évben.

32 év óta lakom Ujszegeden, a hivatalos orvosi jelentések ezen idő alatt nem képesek kimutatni kolera, hagymáz vagy difteritisz esetet, és dacára annak, hogy a régi Szegedben kiütött kolera és tifusz-járványok alkalmával az összes ezen járvány-betegeket az ujszegedi járvány-kórházba szállították, még ezzel sem lehetett megfertőztetni az ottani területet.

20 év óta, de különösen a legutóbbi időben, amióta az armentesítési ügy végleg befejeztetett, melylyel Ujszeged sokkal biztosabbá tétetett, mint maga Szeged; talaja pedig sokkal emelkedettebb, mint a város talaja, csak a legerősebb vaskalaposág beszélhet Ujszegedről úgy, amint a június 5-ki tanácsülésen arról beszéltek.

Ha tanácsunk ennyire nem ismeri az

ujszegedi területet, mely ma már hivatva van, hogy a város gyöngye legyen, melynek fejlődése és virágzása biztosítva van, így elérkezett volna annak ideje, hogy új tanácsunk foglalkozzék e városrész jövő rendezésével is. A város tanácsa azonban már a rendezés kezdetén is elhasaltatja ezen ügyet is úgy, mint a vágóhidat és vízvezetékét, avagy a gőzfürdő jövedelmezhetőségét és a helyett, hogy előzetesen érdeklődő és hozzáértő bizottsági tagokat s azon kívül álló szakférfiakat egy értekezletre meghívna és e városrész egész rendelkezésére vonatkozó megbeszélést megejtené, avatlatlan és nem tájékozott kezeivel össze fogja rontani ezen nagy jövőjű városrész helyes rendezését; azután lesz majd ám nyargalás, indítványozás, minta-közigazgatásunk dicséretére annyi, hogy egy pár évtizednek elég lesz azt megemészteni avagy kiheverni.

Azt hiszem, itt volna az ideje, hogy komolyan foglalkozzék városi hatóságunk Ujszeged komoly rendezésével is a helyett, hogy könnyelműen tett kijelentésekkel elriaszszák onnan még azokat is, akik Ujszegeden óhajtanának nyaralókat építeni, vagy ott bérelni.

Ajándékoknak

alkalmas diszmutárgyak dus választékban
**Olaj és aquarell
festészeti kellékek,
festővásznak.**

Kaphatók:

BARTOS LIPÓT

könyv- és papirkereskedésében.

Klauzál-tér és Kárász-utca sarkán.

Telefon-szám 371.

Főispánok a városokban.

Az 1870. XLII. t. c., mely a városoknak főispánokat adott, a 2. §-ban biztosítja a városi köztörvényhatóságok önkormányzati jogát; IV. fejezet, mely a főispánok hatáskörét jelöli meg, csakis ellenőrző, de nem végrehajtó jogot ad a főispánoknak. A törvény 53. §-a az állami közigazgatás érdekeinek szemmel tartását tűzi a főispánok elé, és a tisztviselők kötelesség teljesítése fölötti éber őrködést. Ha a főispán a köztörvényhatóság határozatait, az állami kormányzatra nézve veszélyesnek tartja, fölterjesztési joggal élhet, végső esetben tiltakozhat azok végrehajtása ellen, sőt a kisebb tisztviselőket föl is függesztheti, de a megállapított dologi határozatok végrehajtásába bele szólása nincs. Önérzetes, törvénytisztelő főispán végrehajtói jogot nem is tulajdonít magának, legkevésbé avatkozik bele a városok háztartási dolgaiba oly módon, hogy azok kezelését irányozza.

De régen meg van már írva, hogy a hatalom olyan, mint a borital, mentől többet iszik valaki, annál többet kíván, s nem veszi észre, mikor részegedett meg. Ettől a körülménytől aggódtak a királyi városok független polgárai, midőn az azelőtt csak a megyékben létezett főispáni hatalom a városokra is kiterjesztetett.

Mivel a főispánok is közönséges halandók és gyarló emberek lévén, saját gyöngeiket nem látjuk, a kormányhatalom érzete bele lovagolja őket a hinárba, a helyett, hogy a törvény végrehajtásának őrei lennének, vagy csökönös kerékkötő szellemet tanulnak be, vagy erőszakos önkényre vete-mednek.

Különösen veszélyes ez a városi főispánok helyzetére, illetve a városok önkormányzatára, alkotmányos szabadságára nézve, mert a városokban az értelmiség tömören van, a közakarat könnyen torkon ragadható, és ahelyett, hogy a városok azon előnye, hogy lakosságuk előnyösebb önkormányzatot gyakorolhatna, még kiskorubb helyzetbe süllyednek, mert a főispánok tömegben érik a polgárságot. Ez volt azon ok, amellyől az önkormányzat igaz hívei, annak idejében, mikor a kérdéses törvény meghozatott, előre féltették az önkormányzati szabadságot. Ezért ellenkeztek akkor.

Dehát időzzünk még a dolog elvi részénél és vessük föl a kérdést, hogy a megyékben miért engedték meg a főispáni intézmény szükségességét, ha a városokban elleneztek azt?

Azon egyszerű okból, mert a megye több községi belkormányzat összeségéből áll és gyakran ellentétes helyzetbe jutó községek szomszédos érdekeit magasabb szempontból kell megegyeztetni, kiegyenlíteni, és a közkormányzattal összhangba hozni; itt a főispánok ellenőrzési joga sokkal bonyolultabb téren érvényesül, azaz hogy a megyei önkormányzat egységes voltára nézve éppen azért szükséges a főispánság, amiért a városi önkormányzatra nézve veszélyes. Ha a törvény gondoskodott is róla, hogy valamely megye főispánja ne lehessen azon megye területén lévő városnak is főispánja, mert ezáltal nagyon egyenetlen erők tömörítése jutna a főispán kezébe.

Ha a törvényhozás féltette a városi egyoldalú nyomásától a megyék közsabadságát, miért nem féltette a városokat, ahol a főispáni befolyás néha a merev, néha a diplomatikus erőszak által teljhatalmúvá lesz, mert a szűk körzetben a közügyek együtt kaphatók, együvé markolhatók. Igaz, hogy ez ellen meg van adva a városi köztörvényhatóságok részére azon jogvédelem, hogy a főispánoknak csak az ellenőrzési jog adatott, a végrehajtás dologi természetébe a főispánoknak nincs joguk beavatkozni.

Az állami kormányzat egységes a törvényes vezetésével a városok bármely politikai párt legyen oly többségben, alig jönnek ellentétbe. A városi önkormányzat nem annyira politikai cselekvés, mint inkább a városi javak hü kezeléséből és a polgárok anyagi és szellemi közérdekének szolgálataiban.

Erre nézve a lefelé is felelős polgármesterek sokkal inkább minősítve lehetnek, mert ők a kellő érzéket e kettős köteleesség tudatából merítenék.

Ha egy kis országgal vetekedő nagy népességű főváros közdolgait képes a polgármester vezetni, miért nem volnának képesek a többi vidéki városokét polgármesterek intézni?

Egyéves önkéntesi

egyenruhák

a legjobb kivitelben és legolcsóbb árak mellett készülnek

Nemes L. és Társa

egyenruházati intézetében.

Horgos népe az. orvosá ellen.

Buda (Beck) viselt dolgai.

Horgos lakossága osztatlan tetszéssel fogadta azon leleplezéseket, melyeket a „Független Közvélemény” közölt dr. Buda (Beck) Nándor községi orvos viselt dolgairól. Ma már szinte csodáljuk, hogy tűrhették

oly sok éven keresztül mindezeket a nélkül, hogy föl ne jelentették volna legalább, ha a megtorlás sikere nélkül is.

Ma már másként áll a dolog. Most már tisztában vagyunk azzal, hogy azon témék visszaélés, amit ez az ember elkövetett, nem marad megtorlatlanul.

Nem egyes esetekért fogjuk mi őt följelenteni, mert hiszen egyeseket sikerül neki és cimboráinak lebeszélni, hogy álljanak el a megtorlástól, vagy pedig megfélemlítik a szegény embereket, amint néhány esetben félig-meddig sikerült is.

Nem oda Buda!

Egyes esetekkel nem fogunk többé előállani, sőt a nyilvánosság előtt is békén hagyjuk a községi orvost urat — látszólag. Ez célra úgy sem vezetne, hiszen sajtópert nem merne indítani, mert hiszen jól tudja, hogy a rövidebbet huzná és ő kelme maradna fülíg a pácban.

Nem hirlapi támadásokkal akarjuk mi őt lehetetlenné tenni, hanem a belügyi kormányhoz intézendő feljelentésünkkel, melyet küldöttésként fogunk átnyújtani magának a kormányelnöknek, akihez nem jut el kedves komája, Enyedi Lukács befolyása.

Ezennel felhívjuk tehát Horgos község lakosságát, hogy **meghatalmazott ügyvédünk, dr. Széll Gyula urnál** (Szeged, Laudon-utca 10. sz.) jelentkezzenek, aki tekintettel Horgos község közérdekére minden díj nélkül jegyzőkönyvet vesz fel panaszokról, amelyeket annak idején a kormányelnök kezéhez juttatunk.

Fölvívjuk rá Horgos lakosainak figyelmét azon körülményre, hogy az orvosi díjazás tekintetében is adják elő panaszukat, ha úgy vélnék, hogy a megengedett díjazásnál többet követelt az orvos.

Azért kérjük a község lakosságát erre, mert mi nem csupán a községi orvos botrányait akarjuk leleplezni, hanem meg akarjuk tőle szabadítani egyszersmindkorra Horgos község lakosságát.

Több horgosi lakos.

Szabadkai levelek.

Fölvirradt végre Szabadka városára is az igazság napja. Elérte a végzet Mamusich Lázár polgármestert és bandáját. A belügyi kormány elrendelte a vizsgálatot, őt magát felfüggesztette állásától, azonkívül egész sereg fegyelmi vizsgálatot rendelt el a bűntársak ellen. Ma már a főbb hivatalnokok közt alig van néhány tiszteletre méltó kivétel, aki ellen fegyelmi vizsgálat ne folya.

Szomorúan jellemzi ez a mi züllött közállapotainkat. A városházán nagy a fejtelenség. Akik nincsenek felfüggesztve, azok is a fegyelmi vizsgálatokkal vannak elfoglalva és így nem dolgozik senki, az akták rengeteg módon felhalmozódtak már is és nincs, aki elintézzé azokat. De mi lesz még ezután, mert alig van kilátás arra, hogy a rengeteg fegyelmi vizsgálatot két évnél hamarabb elintézzék. Addig a közigazgatás a jelenlegi munkaerővel képtelen kielégítően működni.

Arra volna szükség, hogy legalább a fegyelmi vizsgálatokat bonyolítanák le gyorsan és miután oly tömeges vizsgálat folyik, de meg a pártatlan eljárásra is szükség van, óhajtható volna, hogy a miniszteriumból kiküldött vizsgáló biztosok folytatnák le a vizsgálatokat.

Magát dr. Schmausz Endre főispánt az egész város közönsége képtelennek tartja arra, hogy az ő főispánsága alatt folytatódjanak le a felfüggesztett polgármester és bűntársai ellen indított fegyelmi vizsgálatok, mert hiszen ezen fegyelmiket nem a miniszternek, hanem már régen neki kellett volna megindítania. De mivel nem indította meg,

mulasztást követett el, sőt sokak szemében ő palástolta el az elkövetett gazságokat és vezette félre magát a kormányt is. Neki most létérdeke, hogy a szerencsénket, amennyire csak lehet, — tisztára mossa és hogy a vizsgálat alatt kellemetlen adatok ne derülhessenek ki, amik őt terhelnék.

Schmausz Endre főispán is eljátszotta kis játékait és az ő bukása is befejezett tény. Tőle már nem várhatunk semmit, de képtelen is a cselekvésre, annyira összenőtt a szabadkai romlott közállapotokkal.

Erélyes, vaskezű főispán kell most már ide, akinek „múltja” nincsen és akinek pártatlanságában megbízhatunk, — nem pedig báb, aki még ma sem mer mukkanni.

Ugy tudjuk, már fentről megkapta az értesítést, hogy ő beteg ember és megrongált egészségi állapotára tekintettel kell lennie. Valószínűleg meg fogja érteni a kis Menelaus ezt a szelid figyelmeztetést. Ha nem érti meg, annál rosszabb reá nézve.

Elvégre is a kormány a szabadkai közigazgatás szennyeseit gyökeresen ki akarja tisztítani, s ha a főispánt állásában meghagyná, csak félmunkát végezne. Sőt megeshetne az a szörnyűség is, ami rettegéssel tölti el minden jóérzésű embert, hogy Mamusich Lázárt keresztül usztatná a mostani fegyelmijén is, amint ezt a szivességet neki megtette annak idején Kállay Albert is.

Apaga satanas!

Ékszerüzlet megnyitás.

Van szerencsénk a t. közönséggel tudatni, hogy

**Klauzál-tér 8. szám alatt
(Lengyel-palota)**

**ékszer- és
órász üzletet
nyitottunk.**

Nagy választéku készletet tartunk a legmodernebb arany- és ezüst ékszerárúkból, a legkitűnőbb gyártmányu zsebórákból (u. m. Omega, Schaffhausen, Glashütte, Patek stb.), valamint művészi kivitelű ezüst és chinaezüst háztartási cikkek és diszmutárgyakban, nemkülönbön elsőrendű evőeszközökben, mely árúkkal igen előnyös összeköttetések folytán a legjutányosabb árban szolgálhatunk.

Lelkiismeretes kiszolgálásról a n. é. közönséget biztosítva, maradunk

Teljes tisztelettel

Kiss Testvérek.

Ujdonságok.

— **Kelemen Béla Kisteleken.** A tápéi kerület ellenzéki jelöltje, dr. Kelemen Béla vasárnap tartja programbeszédét a kerület egyik legnagyobb községében, Kisteleken, ahol nagyban készül a függetlenségi és 48-as párt a fogadtatására. Kisérétében lesz több függetlenségi és 48-as párti képviselő, akikkel a jelölt látogatást tesz a kisteleki polgárság népkörében is. E helyt említjük meg azt is, hogy a kisteleki függetlenségi párt egyik kiváló vezérfőfia, Zsák Frigyes szerencsi népiskolai igazgató már a közelnapokban visszatér Kistelekre, ahol lelkesedéssel várják már a választás napját.

— **Az érettségi halottjai.** Minden évben megessett még, hogy néhány önérettes diák nem bírván elviselni a bukás szége-

nét, az öngyilkosságban keresett menedéket. Mély szomorúság tölt el minden érző embert, midőn ilyesmire olvas és nem mindig vádolja alaptalanul a közhangulat a tanárokat miatta. Mert hiszen tizenkét esztendei tanulás után joggal követelheti az életbe lépő ifju az érettségi bizonyítványát. Ha talán nem is egészen érdemelné meg, majd megbünteti érte az élet, ez a nagy iskolamester, aki oly sokszor ad keserves leckéket a tanár uraknak is. Ha valamit elmulasztott az ifju diák korában, majd megtanulja deres fővel is, ha szüksége lesz rá. Ezért a legnagyobb lelketlenség és sokszor ördögi gonoszság az érettségin való bukattás. Ahhoz csak a legkritikább esetekben van joga a tanárnak. A tanár azért van, hogy tanítson, de büntető hatalma nincsen, különösen nincs akkor, midőn a büntetést ártatlan szülők érzik. Egyébként az egész érettségi nagy számárság, valamint a vizsga mai rendszere is. Egyszerűen ki kell adni a diáknak a bizonyítványt arról, hogy ennyi esztendeig tanult, stb. Az életben majd elvált, hogy megérett-e valójában.

— Mikor lesz a választás Tápén?

Idestova négy hét telt el már a kuria ösmert ítéletének kihirdetése óta és a tápéi kerület választói még mindig bizonytalanságban vannak aziránt, hogy mikorra tüzi ki az új választás napját Csongrád megye központi választmánya. A képviselőház állandó igazoló bizottsága még csak e hét folyamán ül össze és a képviselőház aligha tárgyalhatja az ügyet e hét vége előtt, tehát a legjobb esetben is csak a jövő hét elején ülhet össze a megye központi választmánya és június 22. vagy 23-ik napján tüzheti ki a választás napját a törvény értelmében 14 napon túl és 24 napon belül. Tehát a választás július közepe táján lesz csak megtartható.

— **Még nincs béke Transwaalban.** Az angol király koronázási ünnepélyének legszebb sikere kétségtelenül a burokkal kötött béke volna. Igen ám, de a béke tulajdonképpen még ma sincsen meg. Ezt onnan következtetjük, hogy a megadás legvégső határidejét július hó 10-ére tüzte ki az angol kormány. Tehát még igen sok búr csapat nem adta meg magát, hanem tovább folytatják a harcot, amihez kétségtelenül joguk is van. Klapka György sem tette le a fegyvert, mikor Görgey 1849. augusztus 13-án feladta a harcot, hanem még hónapokig tartotta magát Komáromban, sőt egyes fegyveres honvédsapatok még 1850. tavaszán is bujdokoltak az országban. Így lesz ez Transwaalban is. Az angol sajtónak tehát kár oly nagyon büszkélkedni a békével, mert még több ezer búr áll fegyverben ma is és — tekintve a délafrikai viszonyokat — nem lehetetlen, hogy még hosszú ideig küzdhetnek a szabadságukért. Néhány hét múlva nagy meglepetésekről fog értesülni a világ, amikor a most még titkolt események nyilvánosságra kerülnek.

— **Harc a horgosi közbirtokosságban.**

A horgosi közbirtokosságban már hónapok óta tart az áldatlan viszály, amelynek oka holmi vitás tizenhét koronás takarékpénztári betétkönyv. Herédi János, a közbirtokosság pénztárnoka a kezdeményezője e harcnak, melyet Szécsi ellen indított, aki egyik legtekintélyesebb tagja a közbirtokosságnak, Herédi a bíróságok előtt akarta meghurcolni Szécsit, de ez nem sikerült. Ki akarta aztán túrni a közbirtokosságból, ami szintén nem sikerült, mert Fehér István közbirtokossági elnök nem ment lépre. A pulyka mérgű emberke erre kijelentette, hogy lemond a pénztárnoki állásról. Mindenki örült volna ennek, de szavát nem váltotta be. A közbirtokosságban ennél fogva tovább folyik az áldatlan harc, amelynek az a jó következménye van, hogy sokan megúván az Enyedi-pártiak folytonos torzalkodását, ott

hagyták a fazék-pártot és a Kelemen-párt-hoz csatlakoztak.

— **Az ünneplő Singer** A szegedi kórháznak nevezett emberbaráti müintézet igazgató főorvosa, Singer Mátvás királyi tanácsos ez év őszén akarja ünnepelni működésének 40-ik évfordulóját, hogy aztán dicstelen működésének színhelyét teljes nyugdíjjal elhagyhassa. Ez az öntelt ember azt képzeli, hogy legalább is szobrot emelnek neki Szegeden és azt a legrosszabb esetben a kórházkertjében állítják föl elretentésül mindazoknak, akik elevenen kerülnek a kórházba. Nem tudjuk elképzelni, hogy a történetek után még akadna Szegeden ember, aki Singert, e kereszténygyűlölő és emberszeretetet nem ösmerő alakot ünnepleni tudná, hiszen ez a fölfuvalkodott és önmagát tudósnak képzelő, valójában pedig a modern gyógyászat legelemibb követelményeit sem ösmerő ember, a közkórház betegjeit 40 éven át csak kísérleti anyagnak tekintette, amelyeken vágni, ollózni, fűrészelni lehet — tanulni. Amit élettelen hullákon vagy kísérleti állatokon szoktak igazi orvosok végezni, azt ő eleven embereken hajtotta végre. A közkórház intézménye a fegyháznál is rémesebb intézettel változott az ő igazgatása alatt, ahol rémregényekbe való cudarságok napirenden voltak évtizedeken keresztül. Hát csak ünnepeljen és menjen nyugdíjba, — de már eleve is állást foglalunk a tekintetben, hogy utóda csakis olyan orvos lehessen, aki keresztényi szeretetet, türelmet ösmer és akitől a mostani gyalázatos rendszer eltörlését remélni lehet, — tehát a mostani rendszeren kívül áll. A legelső feltétel pedig, hogy a betegápolást az irgalmas nővérekre bízzák.

— **Himlőoltás Horgoson.** Mint minden községben, úgy Horgoson is tavasszal szokták a gyermekeket a himlő ellen beoltani. Az idén is kidobolták a községben, sőt a tanyákon is, hogy minden szülő köteles pénzbiroság terhe alatt gyermekét a himlő ellen beoltatni. Buda (Beck) Nándor községi orvos ki is tüzte a beoltás napját, amikor is minden szülő elvitte gyermekét beoltatni. Vártak jó ideig, de bizony hiába, mert orvos nem mutatkozott, hanem — amint eskü alatt kihallgatandó tanuk is fogják igazolni — kártyázott. A himlőoltást csak később, hét-nyolc nap múlva végezte. Lehet, hogy ezen kötelességmulasztás alul valami kifogással ki akar bujni, hogy pl. elromlott a műszere, vagy nem volt oltóanyagja, vagy az oltóanyag megromlott, de hát akkor kellő időben mért nem értesítette a közönséget? Vagy mért nem jelent meg legalább? Persze, a kártyacimborák előbbre valók a közérdeknél.

— **Tisztességtelen verseny.** A törvény betűje nem tudta megakadályozni a tisztességtelen versenyt, mert a sajtó kellőképpen nem tudta felvilágosítani a közönséget, sőt talán nem is akarta, mert különben elesett volna néhány rongyos korona hirdetési díjtól. A tisztességtelen verseny megöli a tisztességes kereskedőt, aki nem csalja lépre „Alkalmi vétel“, „El ne mulaszsa senki“, „Ritka szerencse“ stb. hangzatos szavakkal a hirdetésekkel könnyen félrevezethető közönséget. Van kereskedő, aki hónapokon keresztül hirdeti a ritka szerencsét és becsapja a tudatlan vásárlókat, akik lépre mennek. Persze, a forgalmat üzletébe terelvén, a többi kereskedőnek árt vele legtöbbit. Jó volna, ha a rendőrség megfigyelné, hány ujonan érkezett tömegaru kerül forgalomba egy-egy raktár kiárusításakor? Ennyi figyelmet megérdemelnének a tisztességes kereskedők is, de a reklámmal lépre vitt közönség is.

— **Kavarodás Congrádon.** A csongrádi mandátumért előreláthatólag nagy küzdelem fog folyni és valószínűleg az első választás nem is fog sikerre vezetni. Eddig három ellenzéki jelölt is van. Hegyi Antal plébános Ugron-párti, aki mintegy 260 szavazatra

számíthat, Tasnádi Antal szentesi ügyvéd Kossuth-párti, aki mellett a szabadelvűpárt egyik része is sorompóba lépett és Polonyi Géza, a központi függetlenségi és 48-as párt jelöltje. Még az iparosok is külön jelöltet akarnak állítani. Ha lesz még néppárti, szabadelvű és szocialista jelölt is, Csongrád város 700—800 szavazó polgárának ugyancsak módjában lesz válogatni a jelöltek közül.

— **Megnyuzatás elevenen.** Az adókivetés keserves meglepetést és érthető felháborodást keltett országszerte. Különösen az iparosok és kereskedők zudultak föl az adófélemlés ellen. Tökéletesen igazuk is van. A pangás általános, jajgat miatta iparos, kereskedő és az állam úgy akar segíteni rajtuk, hogy az egész vonalon emelni akarja az adót. Hát elevenen meg akarja őket nyuzni az állam? Különösen a kereskedők felháborodása érthető és ha a kincstár képviselői a hiteltudósító irodáktól kérték felviágosítást, majd elmenne a kedvük az adófélemléstől, mert mikor a hitel befagyott, az adófélemlésre még gondolni sem szabad. A helyzet pedig ez.

— **Aki semmit sem kapott.** A városi közkórházi kistisztviselők a múlt évi lakbérüknek megfelelő jutalmat kaptak csupán, bár ez is valami. A helyettesek is megkapták már a lakbérilletményüket, csupán Király Mihály nem kapott semmit, pedig tulajdonképpen őt is megilletné a lakbér, mert II. osztályú irnoki állásra nevezte ki a főispán — dijnoknak, holott a szabályzat értelmében rendszeresített állásra „helyettes“ nevezendő ki. Ezen vaszkos tévedés miatt ez az éppen nem irigylésre méltó kishivatalnok elesett a lakbértől. Nem valami nagy az összeg, de szegény ember háztartásában mégis sokat tesz. Nem hisszük, hogy a tanács tudjon erről és éppen ezért bizunk is benne, hogy az ilyen megrövidült napidijast kárpótolni fogja valamicske jutalommal annál is inkább, mert ő nem tehet arról, hogy II. osztályú irnoki állást tölt be — napidijas minőségben.

— **Igyunk Boholti vizet!** A legolcsóbb és legegészségesebb ásványviz az erdélyi Boholti-víz. Olcsóbb a szódánál és a legelső orvosi szaktekintélyek gyógyvizként ajánlják. A szegedi főraktár kezelőség lapunkban közölt hirdetésére felhívjuk az olvasó figyelmét.

— Mint értesülünk, a Magyar Leszámitoló-és Pénzváltó-Bank ezen előzékenységeről általános ismert, előkelő fővárosi pénzüintézet újában jelzálogosztályt nyitott s ajánljuk mai számunkban megjelent idevonatkozó hirdetését. Különösen gazdaközönségünk figyelmébe.

Haggenmacher - sörcsarnok.

Hétfőn

Urbán Lajos,

a hét minden napján pedig Szeged város legelőkelőbb zenekarai tartanak hangversenyt.

Tisztelettel

Horváth János,

vendéglős.

Innen-onnan.

(Az irodaszolga büszkesége.)

Hírek után tallóztatott az újságíró a torony alatt. Az egyik osztály előtt megkérdi az ott ácsorgó szolgát:

— Itt találok a tanácsnok urat?

— Már nincs itt.

— Hát a jegyző ur?

— Az sincs még itt.
— Talán a . . .
— Nincs itt.
— Hát az irnok ur?
— Az sincs itt.
— Hát aztán ki felel az ügyosztályért most?
— Hát csak én — szolt büszkén a hivatalszolga.

(Lepheni a birságot.)

Néhány koronát huzott a magyarra Koczor János.

— Megfizeti? — kérdezte.
— Majd mögbeszélöm az anyjokkal elsőbb — adja rá a választ a magyar.
— Hát csak beszélje meg.
Másnap beállt Koczorhoz a magyar. A nyakában lóg a kenyeres iszák.

— Hát megbeszélte az anyjokkal?
— Móg, kéröm.
— Fizet?
— Nem.
— Hát?
— Hát kéröm, ugy vélökszik az anyjuk is, hogy legjobb lösz, ha azt a kis birságot — lepihenöm.

(Bekerült az úr is.)

Egyik szegedi uri embernek a kapása izgága természetű, nagyvérű magyar, aki sokszor ülte már a börtönt is miatta.

— No János — mondta neki a minap — nyolc napig vigyázzon csak mindenre becsületesen. Gondját viselje mindennek, ne-hogy hibát találjak, ha előkerülök.
— Talán elutazik a tekintetős ur?
— Nem én, az államfogházban leszek nyolc napig.
— Bezárva?
— Be hát.

Ravaszul sandított a magyar erre a szóra.

— Lássá tekintetős ur, addig csúfolkodott velem azért a néhány kis hónapért, amit a Csillagban töltöttem, hogy most utoljára bekerült a tekintetős ur is.

(Az előleg-)

Búbajos zeneként csendül a hivatalnok-sereg fülében ez a szó: előleg. Csak az a baj, hogy nehéz hozzájutni Szegeden. Orvosi bizonyítvány kell hozzá legalább is.

Az egyik kishivatalnok is szeretett volna előleghez jutni, de az orvos nem adott neki bizonyítványt. Hitelezői közben megunták a várakozást és bepörölték.

Pompás ötlete támadt ekkor a megszorult embernek. Előleg iránti kérelmét nyomban be is nyújtotta a következő, nyomós érvek kíséretében:

Tekintetes Tanács!

Orvosi bizonyítványt nem mellélkelhetek ugyan, mert az orvos ur szerint egészséges ember vagyok, de azért az $\frac{1}{2}$ idecsatolt bírói végzések arról tesznek tanúságot, hogy nagy beteg vagyok. Miért is kérem az előleg sürgős kiutalványozását . . . stb.

Tényleg a kérvényhez kilenc bírói végzést és fizetési meghagyást csatolt . . . és a tanács tekintettel idült betegségére kiutalványozta a kért összeget . . .

Műjég-eladás.

A nagy meleg beálltával a jégkereslet annyira fokozódott, hogy saját gyártmányom kevés lett.

Fáradtságot nem kimélve sikerült egy vásárhelyi jéggyárból nagyobb mennyiségű műjeget biztosítanom és ezentul ama kellemes helyzetben leszek, hogy a helybeli szükségletet fedezni tudom.

Műjeget árusítok:

Reggel 4 órától 7-ig, maros-utcai gyárhelyiségemben. Egész napon át **Pongrácz János** ur Bástya-utca 9. szám alatti üzletében.

Forgiarini János.

Alapított 1789.

Alapított 1789.

Politzer Sándor aranyműves, ékszerésznel, (Szeged, Klauzál-tér)

kap hatók
diszes kivitelben, már a
jövő héten
diszes, ezüstből készült
Kossuth-melltük.

!! Művészi kivitel, olcsó ár !!

La femme publique.

Hazánk megromlott erkölcséről.

III.

Kevés városa van az országnak, ahol a közerkölcösiségre gondot fordítanak. Budapest jár a rossz példával legelő, a többi város pedig utána indul. A társadalom tunya és rest, semmit sem tesz, mindent el-tűr, elhallgat. A rendőrség pedig? Jobb volna róla nem beszélni.

Ez az oka, hogy éppen a városokban találkozunk oly gyakran az erkölcsstelség-nek oly undorító és elszomorító jelenségeivel.

Nem hiába mondja a példaszó, hogy a tiszta erkölcs az alapja az egészséges állami és társadalmi életnek. Ahol ez nincs meg, ott egészséges közélet sincsen.

Itt a mi szerencsétlen városunk példája is. Mindenki tudja, látja, hogy itt züllött a közélet és meg van mételvezve a társadalom. A vallástalanság ijesztő mérveket ölt. Hiába leplezgetjük, az erkölcsi elvadulás utján vagyunk. Hiába is szépitget-nénk a dolgot, a szeg csak kibujna a zsák-ból. Ezért tárjuk föl az igazat. Ezért rángatjuk le a külszin lepleit. A mi szemünk előtt nem a jelen, a jövő lebeg.

Nálunk is, de általában egész Magyarországon a közerkölcösiség hanyatlása az oka és kuforrása minden bajnak és rosznak. Egyének és családok életénél kezdődik és kiterjed az egész társadalomra. A tisztesség szegyenkezve vonul félre e szennyes áramlat elől.

Most nem foglalkozunk mélyrehatóban a társadalom züllöttségének okaival, hanem csak azzal, mily mértékben támogatja a közerkölcösiség hivatalos öre a közromlást. E két tényező szerves egészszé vált már. A korrupció és prostitúció iker-testvérek.

Nem beszélünk burkoltan, hiszen a közismeretű dolgok is hallatlanul botrányosak. Tudja, látja mindenki a rendőri felügyelet alatt álló nőszemélyek botrányos dolgait. Fényes nappal ellepik az utcákat, sőt most már Ujszegedet is, úgy hogyha a tisztességes nők tudnák, hogy kikkel korzóznak ott, bizonyára nem kérnének az ujszegedi friss levegőből. Esténként a látogatottabb vendéglők ajtajait lepik el, úgy hogy undor nélkül be sem léphet a jóérzésű ember. Egész éjjel tart a csatangolás az utcákon, sőt a vasuti állomásokon is.

Mindezeket tudják a közerkölcösiség csöszzei is, a rendőrség, de a füle bojtját se mozgatja. Ez már nem is kényszerű türelem, hanem védelem. Bátran állíthatjuk, hogy a nyíltan üzött prostitúció a rendőrségi korrupció szövetségese.

De ez még csak a kisebb része a dolognak. A rejtett büntanyák még nagyobb számmal vannak. Itt Szegeden is. Mindenki tudja, hol és merre, maga a rendőrség is, csak „hivatalosan” nem vesz tudomást róla. A lélekkufárok nevét, lakását és működését is tudja a rendőrség, hiszen csak nem a teljes nyilvánosság előtt üzik alávaló mesterségüket. Szeged pedig valóságos kiviteli piac e tekintetben.

Igaz, hogy a látszat kedvéért néha napján néhány korona birságot a nyakába

sóznak, de ez csak olyan tessék-lássék szemfényvesztés. A lélekkufár készörömet fizeti a birságot, mintha az a rongyos pár korona adója volna förtelmes mesterségének. Ez nem üldözése a bűnnek, a lélekgyilkolásoknak, hanem türeése, elnézése — vagy mondjuk az igazi nevén — pártolása.

Csodálatos igazán, hogy a városi élet eme fekélyeinek irtásához még senki sem fogott. Mintha bizony ennek így kellene lenni.

Szókímondó.

MERCUR LITHOGRAFIA.

(Könyomda.)

Minden e szakmába vágó munkákat a legizlésebb kivitelben és jutányosan készít

Tzschöckell Hermann
Szeged, Vár-utca 1.

Tisza-fürdők.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy a régi jó hírnevű **Nasitz-féle Tisza-fürdők** már megnyitk. Az **uszást szakképzett mesterek tanítják**, akik felügyeletről is gondoskodnak. — Bérlet-jegyek rendkívül jutányosak. Tanulók kedvezményben részesülnek.

Tisztelettel:

a tulajdonos.

Ipar és kereskedelem.

Csavargó színészek. A színigazgatók néhány év óta behozták a két hónapos nyári szünetet és ezen időre szélnek eresztik színészeiket. Azt mondják, szabadságot adnak nekik, valójában pedig olyan szabadság ez, mely alatt vagy éhen pusztul a színész vagy koldulni kénytelen. A nők még csak elédegelnek valahogy a balekfogásból, ami soknak ugyis eendszeresen üzött mestersége, de a családos emberek, vagy a magányos színész mitévő legyen. Némely színigazgató előlegeket ad, amit persze télen levon. A kis társulatok igazgatói azonban képtelenek erre. Így aztán a színészek koldulni kénytelenek. Lerongyolódott, szánalmas, sokszor egészen elzüllött alakok ezek, akik előszere-tettel keresik föl a nagyobb városokat. Jelenleg is kettő koldul Szegeden. Az ilyeneket kellene segíteni, nem a színigazgatókat, akik tizezreket zsebelnek a belügyi kormány révén. Ezek a szerencsétlenek inkább megérdemelnék a segítséget, mint a jólétben uszó, tagjaikat és a közönséget sarcoló színigazgató vállalkozók, a művészet uzsorásai.

Segédkönyvek a magyar irodalom oktatásához. A nemzeti irányu oktatás megvalósítása céljából hasznos segédkönyvek kiadására vállalkozott a jóhírnevű Traub B. és társa szegedi cég. A legelső most jelent meg. A magyar politikai irodalom ismertetését kezdi és annak megteremtőjének, a halhatatlan Kossuth Lajosnak műveiből mutat be szemelvényeket dr. Jászai Rezső, szegedi kegyesrendi főgimnáziumi nagytehetségű tanára, aki művét Kossuth születésének századik évfordulójára írta. Kossuth beszédei-

ből és műveiből közöl szemelvényeket és azokat magyarázattal el is látta. ▲ hasznos kis könyvet nemcsak tanulóknak, hanem a közönségnek is melegen ajánljuk. Ára 40 fill.

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy a

kövező mesterséget

tovább folytatom és minden e szakmába vágó munkát a legpontosabban és megelégedésre teljesítek.

Ripner Fülöp,
Dugonics-utca 20.

Szerkesztői üzenetek.

K. (Horgos.) Mitől se tartson, ha igaza van. Lesz még több eset is, ahol nemcsak a zsarolás kísérletét, hanem a zsarolás tényét is meg fogják állapítani. Csak forduljon a többiek megbízottjához bizalommal.

Z. (Dorosma.) Majd a „Pusztaszer“ fogja közölni. Ez ugyis odavaló.

B. 6. Az öngyilkosságról szóló hír igaz. Mi azonban nem közöljük.

Ifju Moricz Pál (Debreczen.) Hát a „Debreczen“ még most se jön? Üdvözlét.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a „Pilseni“ néven ismert

kávéházat

özv. Baweschitz Lőrincnéől megvettem és azt saját nevem alatt fogom tovább vezetni. Ez alkalommal felemlitem, hogy udvari kertemet igen csinosan **átalakítottam**, hogy e tekintetben is az igen t. vendégeim igényei teljes mértékben kielégítést nyerjenek. Naponta friss csapolású **Dréher-féle sör** és kitűnő **zóna-reggeli** kapható.

Magamat ugy az igen t. törzsvendégek, valamint a n. é. közönség szíves pártfogásába ajánlom, vagyok tisztelettel

Gyenes János,
kávés.

Szeged szab. kir. város adóhivatalától.

11,996/1902.
adóhiv. sz.

Hirdetmény.

A hasznosított foglalkozást vagy üzletet folytató III. osztályu kereseti adó fizetésére kötelezett összes adózók, (ugymint haszonbérlet, gyárosok, segéddel dolgozó iparosok, bankárok, kereskedők, gyógyszereszek, továbbá ügyvédek, mérnökök, orvosok, sebészek, szülésznők, magántanárok, vállalkozók, stb.) 1902., 1903. és 1904. évekre kiadvandó III. osztályu kereseti adójára vonatkozólag a szegedi m. kir. pénzügyigazgatóság által készített **kiszámítási javaslatokat kitértető lajstromok** az 1893. évi XLIV. t. c. 18. §-a értelmében **f. 1902. évi június hó 10. napjától kezdve, bezárólag június hó 17. napjáig** a városi bérházban levő adóhivatal helyiségében

8 napra közszemlére kitétetnek

oly célból, hogy azokat mindenki megtekinthesse s az őt vagy másokat illető javaslatokra nézve netáni észrevételeit megtehesse.

Ezen észrevételek a fenti határidő alatt írásban a szegedi m. kir. pénzügyigazgatósághoz nyújtandók be, utóbb pedig a Szegeden működő

adókövető bizottságnál írásban vagy előszóval előterjeszhetők.

Az adókövető bizottság előtti tárgyalás sorrendje külön hirdetményben fog közzététetni.

Felhivatnak azonban az érdekeltek, miszerint az adójuk tárgyalási határnapjára nézve szerzendő tájékoztató céljából a most közszemlére tett adókiszámítási javaslatokból **az adójuk tételszámát maguknak kijegyezzék.**

Szegeden, 1902. évi június hó 6-án.

Dr. Fodor Károly,
adóügyi tanácsnok.

Pály Testvérek vasöntöde és gépgyára

Szegeden, Kálvária-utca.

— Gyárt: —

Borsajtókat, Felvonó darut.

Elvállal:

Gépjavitásokat, új gépek és géprészek, vasöntvények készítését. Szi- és fogaskerekek, tengők, csapágyak, gőzmalom-, téglagyár- és kendergyár berendezéseket.

Legalkalmasabb ajándékok.

Csakis két feltétel mellett

kaphatók nálam az alant jelzett tárgyak:

1. Szigoruan szabott árak.

2. Készpénz mellett: Aki nem akarja az amugy is drága időt alkudozással eltölteni, minthogy „az idő pénz“ és a szabott árakból ugy sem engedek; 5 százalék kedvezményben részesül. Térészüke miatt csak néhány tárgyat sorolok fel, de ezeken kívül is mindhárom szakmából dus választék áll a nagyérdemű közönség rendelkezésére:

1 drb erős és szabályozott vasuti zsebóra, 3 évi jótállás mellett:	2 frt 50 krtól feljebb
1 drb szabályozott fali-óra 3 évi jótállás mellett:	1 frt 38 krtól feljebb
1 drb szabályozott óra, 3 évi jótállás mellett:	1 frt 30 krtól feljebb
1 drb ezüst zsebóra, szabályozva, 3 évi jótállás mellett:	4 frt 20 krtól feljebb
1 drb inga-óra, szabályozva 3 évi jótállás mellett:	6 frt 25 krtól feljebb
1 drb ébresztő-óra, szabályozva, 3 évi jótáll. mellett:	1 frt 40 krtól feljebb
1 drb 14 karátos aranygyűrű	1 frt 50 krtól feljebb
1 drb jól nagyító színházi látcső	2 frt 50 krtól feljebb
1 drb jól mutató hőmérő	— frt 30 krtól feljebb
1 drb soha nem tévedő méter	2 frt — krtól feljebb
1 drb kifogástalan erős szemüveg	— frt 40 krtól feljebb
1 drb új-ezüst keretű szemüveg igen finom a létező legfinomabbig	— frt 80 krtól feljebb
1 drb jó erős szemüveg-tok	2 frt — krig.
1 drb zsebóra bőrcsakó	04 krajczár
1 drb jó erős, bármily vastagságu óraüveg	04 krajczár
1 drb órakules	09 krajczár
1 drb óra-rugó	08 krajczár
1 drb óratisztítás	32 és 52 krajczár
	40 krajczár, 3 évi jótállás mellett.

Vidéki megrendelő nem tetsző árúért 8 napon belül pénzt és költségét visszakapja, arany- és ezüst-árakat legmagasabb árban vásárolok. — Magamat tapasztalt jóindulatába ajánlván, teljes tisztelettel:

MISI ZSIGA,

órás, ékszerész és látszerész
SZEGEDEN, Széchenyi-tér, Zsótér-féle házban, a városháza mellett.

91216/1902. sz.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A közuti vashíd összes alkatrészeinek málolási, valamint ezzel kapcsolatos mellék munkák-

nak — a vaskorlátok és a kandelláberek mázolásiának kivételével — vállalati uton leendő biztosítása iránt **f. évi június hó 25-én délelőtt 10 órakor** az I. tanácsi ügyosztályban tanácsi jóváhagyás fentartása mellett zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Miről vállalkozni szándékozik azzal értesíttetnek, miszerint az ajánlati összeg 10%-ával mint bántpénzzel ellátandó zárt ajánlati levelek az árlejtés napjának délelőtti 10 órájáig a tanácsi iktató hivatalba nyújtandók be.

Vállalati feltételek az I. tanácsi ügyosztályban a hivatalos órák alatt betekintheők.

Elkésve érkezett, kellő bántpénzzel el nem látott szabálytalan avagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Szeged szab. kir. város tanácsának 1902. évi június hó 12-én tartott tanácsüléséből.

Pály Ferencz,
polgármester.

Tiszaparton, a Stefánia-sétánnyal szemben

hasábos tűzifa

kefekészítőknek nagyon használható, ölenkint 8 frtért eladó.

Tudakozódhatni

Bach Jenő és testvére

szén- és tűzifa-üzletében,

a református templommal szemben.

Telefon 78.

Danner Mihály

csemege-, fűszer- és borkereskedése

Szegeden. Széchenyi-tér 7. szám.

Legdusabb

Tea, rum, magyar és francia cognac, likör, pezsgőborok, sajtok, mártások, mustárok, halak, husneműek.

Asztali- és pecsenye-, fehér- vagy vörösborkok honi és külföldi aszu- vagy gyógyborok.

Czukor, kávé, csokoládé, gyertya és mindennemű háztartási cikkek raktára.

Legjutányosabb árakon.

Zsákkölcsönző üzlet.

Tisztelettel tudatom a n. é. gazdaközönséggel, hogy a **Feketes utczában**, a régi Zsótér-házban, a kötelgyártó-üzlethelyiségemben teljesen új **zsákokat és vízmentes ponyvákat** a legjutányosabban **kikölcsönzők.**

Ajánlom a n. é. közönségnek **kötél-áruimat.**

Kiváló tisztelettel

Klonkay Andor

kötél-gyártó.

Saját szüretelésű

királyhalmi bor

fehér, 1 liter 28 krajczár.

Tagányi István szőlőnagybirtokos kizárólag saját termésű **magyarádi, ménesi és barackkai borai**

fehér, 1 liter 40 krajczár.

Termelői valódi ó-törköly, ó-szilvorium 1 liter 1 frt.

Friss töltésű ásvány-, gyógy- és savanyuvizek.

Naponta frissen pörkölt kávé, saját készítményű tojásos tarhonya, édes paprika **igen olcsó árakon kapható**

Kopasz József,

fűszer-, csemege-, ásványviz- és bor-üzletében
Boldogasszony-sugárút 1. sz. SZEGEDEN. A „Fehér kutyá”-hoz.
Távbeszélő 220. sz.

Szeged szab. kir. város adóhivatalától.

12.186/1902.
adóhivatali sz.**Hirdetmény.**

A haszonhajtó foglalkozást vagy üzletet folytató szegedi adózók 1902., 1903. és 1904. évekre megállapítandó III. oszt. kereseti adójának tárgyalása az adókető bizottság által az alább ki-tüntetett sorrendben és napokon fog — kereseti osztályonként csoportosítva — eszközölni.

És pedig tárgyalás alá vétetnek:

foljó 1902. évi június hó 18-án az összes földbérlok és felesek (1. lajstrom-tételszámtól 2832. lajstrom-tételszámg);

június hó 19-én telektulajdonosok, (telekbér-jövedelem), kertészek, virágkereskedők, pálinka-fűzők (vámjövdelem), tehensesek és vízfordók (2833—3241. tételszámg);

június hó 20-án fuvarosok, szekeresek, szállítók, postamesterek, postaszállítók, bérkocsisok és hajótulajdonosok (3242—3634. tételszámg);

június hó 21-én cséplőgép, száraz-, szél-, vízi-, gőzmalom és olajsutu-tulajdonosok (3635—3769. tételszámg);

június hó 23-án lisztkereskedők, kásátörők, kenyérsütők, pékek, sütők (simincsia) és maczes-sütők (3770—3939. tételszámg);

június hó 24-én cukrászok, cukorkakészítők, mézesbábosok, déligyümölcskereskedők és árusok továbbá:

mészárosok, hentések, húsárosok, sertés-vágók, sertéshizlalók, szalámigyárosok, kiknek neve A, B és C betűvel kezdődik (3940—4028. tételszámg);

június hó 25-én mészárosok, hentések, hús-árosok, sertésvágók, sertéshizlalók, szalámigyá-rosok és béltisztítók, D—M betűig (4029—4112. tételszámg);

június hó 26-án ugyanazok N—Z betűig (4113—4193. tételszámg);

június hó 27-én szállodások, vendéglősök, kávéháztulajdonosok, kávémérők, bor-, sör-, pá-linkamérők és kereskedők, kosztadók és jégár-ások, kiknek neve A—F betűvel kezdődik (4194—4267. tételszámg);

június hó 28-án ugyanazok G—K. betűig (4268—4332. tételszámg);

június hó 30-án ugyanazok L—P betűig (4333—4391. tételszámg);

július hó 1-én ugyanazok R—Z betűig (4392—4452. tételszámg);

július hó 2-án szatócok, fűszerkereskedők és dohánytözdések, kiknek neve A—F betűvel kezdődik (4453—4514. tételszámg);

július hó 3-án ugyanazok G—K betűig (4515—4581. tételszámg);

július hó 4-én ugyanazok L—R betűig (4582—4638. tételszámg);

július hó 5-én ugyanazok S—Z betűig (4639—4694. tételszámg);

július hó 7-én halászok, halkereskedők, ba romfi- és tojáskeredők és kofák, kóppasztott jó-szágarusok, marha-, sertés-, lókereskedők és ku pecek (4695—4761. tételszámg);

július hó 8-án terménykereskedők, bizomá-nyosok, gyümölcs- és zöldség kereskedők, élelmi cikk árusok s kofák és zsákkölesönzők (4762—4847. tételszámg);

július hó 9-én ügynökök, alkuszok és köz-vetítők (4848—4938. tételszámg);

július hó 10-én férfi- és női szabók, varró-nők, himzők, vállfüzőkészítők és paszományosok, kiknek neve A—J. betűvel kezdődik (4939—4981. tételszámg);

július hó 12-én férfi- és női divatkereskedők,

rövidáru-, szövött-, vászon- s posztóáru kereske-dők és ruhakereskedők, kiknek neve A—R. betű-vel kezdődik (5056—5096. tételszámg);

július hó 14-én ugyanazok S—Z betűig és a piaci rőtös-, kendő-, harisnya- és szatyng árusok (5097—5187. tételszámg);

július hó 15-én harisnyakötők és szövők, ka-laposok, keztücsök, szücsök, mosó-, vasaló- és tisztító-intézet tulajdonosok, ruhafestők és elő-nyomók (5188—5249. tételszámg);

július hó 16-án szibárusok, vaskereskedők, gépkereskedők, vasöntők, kovácsok, kocsigyártók és fényezők, bogárnok és talicskakészítők (5250—5334. tételszámg);

július hó 17-én szíjgyártók, nyergesek, réz-művesek, bádigosok, késesek, kőszőrűsök, vivó-szerárusok, lakatosok, mechanikusok, látszeré-szek, fémestergályosok, gőz- és acetylen-felsze-relők, puskaművesek, reszelővágók és vésnőkök (5335—5406. tételszámg);

július hó 18-án bórkereskedők, tollkereske-dők, csizmadiák, cipészek, papucosok, cipőfelső-rész készítő, cipőkereskedők és kaptafakészítők (5407—5539. tételszámg);

július hó 19-én asztalosok, faszobrászok, bu-torkereskedők, kárpitosok, temetkezési vállalatok, sirkőgyárosok és kőfaragók 5540—5612. tétel-számg);

július hó 21-én esztergályosok, faszerszám kereskedők, pipakészítők és kereskedők, kosár-kötők, kádárok, hordógyárosok, kefekötők és ke-reskedők, seprőgyárosok, kötélverők és kereske-dők, takácsok, szítások, fűstűsök, fazekasok, edény-árosok és kályhások (5613—5638. tételszámg);

július hó 22-én kéményseprők, üveg- és por-cellánkereskedők, képkereskedők, aranyozók, órá-sok, ékszeeszek, borárosok, zálogház-, banküzlet és sorsjegyroda tulajdonosok (5639—5745. tétel-számg);

július hó 23-án szappanfűzők, gyertyamár-tók, fénymázkészítők, bordélyosok (kéjhölgytar-tók), fürdőtulajdonosok, keserűvízforrás tulajdo-nosok, szobafestők és mázoló (5746—5787. és 5919—5952. tételszámg);

július hó 24-én mész-, cserép- és tégláége-tők, homok kereskedők, asphalt készítő, cement-kereskedők, tüzi- és épületfakereskedők, zsin-delyvágók, gőzfűrés- és gyufagyártulajdonosok (5788—5345. tételszámg);

július hó 25-én ácsok, kőművesek, kővezők, cserepezők, kutfurók, építészek és mérnökök, kiknek neve A—J betűvel kezdődik (5846—5875. tételszámg);

július hó 26-án ugyanazok K—Z betűig (5876—5918. tételszámg);

július hó 28-án papir- és könyvkereskedők, s kötők, könyvnyomdászok, kiadók, hangszereké-szítők, kereskedők, javítók és hangolók, fényké-pészek, festők, üvegfestők, szobrászok, magánta-nárok és tanítók (5943—6005. tételszámg);

július hó 29-én borbélyok és fodrászok (6006—6075. tételszámg);

július hó 30-án szülészok (6076—6157. tételszámg);

július hó 31-én orvosok, fogorvosok, állator-vosok, gyógyszerészek és gyógyáru kereskedők (6158—6224. tételszámg);

augusztus hó 1-én ügyvédek, közjegyzők és bírósági végrehajtók (6225—6288. tételszámg) és végül

augusztus hó 2-án mindazon keresetek és foglalkozások, melyek a **fentebb felsoroltak között elő nem fordulnak, továbbá a fenti sorrendből kimaradt és 6289. laj-strom tételszámtól kezdődőleg hátrave-zetett összes adózók III. oszt. kereseti adója,**

valamint a **nyilvános számadásra**

kötelezett vállalatok és egyletek üzleti adója fog tárgyalás alá vétetni.

Miről ezen hirdetmény oly megjegyzéssel tétetik közzé, miszerint az **adókető-bizott-ság tárgyalásait a Tisza Lajos-körut felső végén fekvő pénzügyi széképület II. emeletén 9. ajtószám alatt levő he-lyiségében a kitűzött határnapokon mindenkor reggel 8 órától kezdve fogja megtartani** s a tárgyaláson mindenki szemé-lyesen megjelenhet, de igazolt meghatalmazott által is képviseltetheti magát.

Felhivatnak és figyelmeztetnek tehát az összes érdekelt adózók, hogy amennyiben a köz-szemlére kitett kiszámítási javaslatokban foglalt összegekre nézve észrevételeik vannak, ezeket a kitűzött fenti határnapokon az adókető bizott-ság előtt előterjeszteni s e célból ott személye-sen vagy igazolt képviselő által megjelenni a sa-ját érdekükből el ne mulasszák.

Szegeden, 1902. évi június hó 9-én.

Dr. Fodor Károly,
adóügyi tanácsnok.

Elsőrendű**hizott marhahusok**

és finom gyenge **borjúhúsok** nálam kaphatók. Husaimat pontos kiméréssel a következő árakban szolgálom a n. é. közönség részére, melyet kívánatra házakhoz szállítok.

Hizott és érett marhahus:

1 kgr. leveshús	52 kr.
1 kgr. sütni való	56 kr.
1 kgr. paprikásnak való	44 kr.
1 kgr. gyöngye borjúszület	68 kr.
1 kgr. gyöngye borjú eleje	64 kr.

Nyomaték nélkül:

1 kgr. leveshús	60 kr.
1 kgr. sütni való	64 kr.
1 kgr. beafteknek való	1 frt 40 kr.

Farkas Cs. Imre

mészáros.

Kossuth Lajos-sugárut 1. sz

Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank

Budapesten, V. Dorottya-utca 6. sz.

Saját ház.

Befizetett részvénytőke

30 millió korona.

A bank ujabbán a

jelzálog üzletet

vette fel üzleti körébe.

Jelzálogkölcsonöket engedélyez

földbirtokokra

és városi nagy bérházakra saját kibocsátása

4 százalékos záloglevelek

alapján 20 éves, 30, 40, 50, 60, 65 és

70 éves törlesztésre a legelőnyösebb

feltételek mellett.

A benyújtásokat a leggyorsabban bonyolítja le; minden megkeresést 48 óra alatt válaszbán részesít.

